

## Motion till riksdagen 2025/26:769

av Joakim Sandell m.fl. (S)

# Statliga bolags medlemskap i Svenskt Näringsliv

---

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statligt ägda bolag ska lämna medlemskap i arbetsgivarorganisationer som bedriver politisk opinionsbildning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statligt ägda bolag ska redovisa i sina årsredovisningar vilka organisationer de är medlemmar i eller stöder ekonomiskt samt med vilka belopp och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska införa rutiner för uppföljning, revision och offentlig granskning av dessa medlemskap och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska genomföra en sammanställning och konsekvensanalys av nuvarande medlemskap i Svenskt Näringsliv och andra liknande organisationer samt redovisa möjliga alternativ när det gäller arbetsgivarorganisationer som inte innebär politisk opinionsbildning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

## Motivering

Statligt ägda bolag har ett särskilt ansvar för att upprätthålla legitimitet, transparens och förtroende. Deras verksamhet ska inte enbart styras av marknadslogik utan också av de värden som följer av det offentliga ägandet såsom saklighet, opartiskhet och öppenhet.

Svenskt Näringsliv är en arbetsgivarorganisation som, vid sidan av sin roll i arbetsgivarfrågor, bedriver omfattande politisk opinionsbildning. Organisationen deltar aktivt i samhällsdebatten, driver lagstiftningspåverkan och finansierar tankesmedjor och kampanjer med tydligt ideologiska syften. Det är i grunden en legitim del av det civila samhället, men det är inte rimligt att statligt ägda bolag, och därmed skattebetalarnas medel, används för att finansiera deras opinionsbildning.

Redan idag är det svårt att få insyn i hur mycket statliga bolag betalar i medlemsavgifter till Svenskt Näringsliv och dess branschorganisationer. Detta undergräver förtroendet för de statliga bolagens verksamhet. Krav på ökad öppenhet, redovisning och extern granskning är därför nödvändiga.

Det är viktigt att skilja mellan arbetsgivarorganisationers legitima funktioner såsom kollektivavtalsförhandlingar och arbetsgivar-service och politisk opinionsbildning. Det senare är inte förenligt med statligt ägande. Därför bör regeringen säkerställa att statligt ägda bolag kan ansluta sig till arbetsgivarorganisationer som inte bedriver politisk opinionsbildning men som ändå tillhandahåller de nödvändiga arbetsgivarstöden.

Ett uppdrag bör ges till regeringen att genomföra en kartläggning av statliga bolags nuvarande organisationsmedlemskap, kostnaderna för dessa samt vilka alternativ som finns. Resultatet bör offentliggöras och ligga till grund för en reviderad ägarpolicy.

Genom dessa åtgärder säkerställs att statliga bolag inte används som verktyg för politisk påverkan, utan att de i stället fullt ut lever upp till sina uppdrag och till principerna om demokratiskt ansvarstagande, öppenhet och legitimitet.

*Joakim Sandell (S)*

*Niklas Karlsson (S)*

*Petter Löberg (S)*